

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงงานผลิตอาหารแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครราชสีมา โดยเนื้อหาในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นหลักดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย
- 3.4 เครื่องมือการวิจัย
- 3.5 การรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งได้เก็บข้อมูลการวิจัยในระหว่าง เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2559 โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย ด้วยการศึกษจากเอกสารถึงแนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การวิจัยสามารถครอบคลุมประเด็นที่จะทำการศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามการวิจัย และ สมมติฐานการวิจัย นำมาพัฒนาแบบสอบถามโดยอ้างอิงจากคำถามของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว แล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม แล้วจึงเก็บข้อมูลจริงจากประชากรที่เป็นบุคลากรในโรงงานผลิตอาหาร

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นบุคลากรทุกระดับในโรงงานผลิตอาหารแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 118 คน (ข้อมูลอัตราค่าจ้าง ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 91 คน ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ

$$n = \text{จำนวนตัวอย่าง}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

$$e = \text{ค่าความผิดพลาดจากจำนวนตัวอย่าง (0.05)}$$

เมื่อนำมาคำนวณในสูตร จะได้จำนวนตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{118}{1+118 \times (0.05)^2}$$

$$= 91$$

3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและความหมายของตัวแปรให้ตรงตามแนวคิดทฤษฎี

2. การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานและประสิทธิผลหรือผลสำเร็จในการทำงานของบุคลากรในโรงงานผลิตอาหาร

3. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการสังเคราะห์และพัฒนาข้อคำถามจากการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่เสร็จเรียบร้อยแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อขอคำแนะนำ และ ตรวจสอบในเบื้องต้นว่าแบบสอบถามครอบคลุมเป็นไปตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัยหรือไม่ ส่วนวนภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดหลังจากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถามมาลงรหัสเพื่อคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient Alpha) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach'Alpha) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach,1990:204) คือ

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[\frac{1 - \sum Si^2}{St^2} \right]$$

$\alpha =$ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

K = จำนวนข้อทั้งหมด

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach'Alpha มากกว่า 0.7 ถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือซึ่งจากการตรวจสอบแบบสอบถามนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.939 ในช่วงค่า 0.743 - 0.978 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.1 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถยอมรับได้ จึงนำเอาแบบสอบถามนี้ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ตารางที่ 3.1 ตัวแปร จำนวนข้อคำถาม และค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach'Alpha ของแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวนข้อ คำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach'Alpha
คุณลักษณะงาน	10	0.743
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	29	0.978
การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร	10	0.806
คุณภาพชีวิตการทำงาน	16	0.879
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	8	0.921
รวม	76	0.939

3.4 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่สร้างและปรับปรุงขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร คุณภาพชีวิตในการทำงาน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยดัดแปลงเพื่อให้มีความเหมาะสมกับกรอบแนวคิดในการทำวิจัยซึ่งรูปแบบคำถามเป็นปลายปิด (Close Ended Questions) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับตำแหน่งหน้าที่งาน อายุงาน และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของงาน จำนวน 10 ข้อ ดัดแปลงจากแบบสอบถามของงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกลุ่มอุตสาหกรรม” (ประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ, 2556) โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามดังนี้

1. ความหลากหลายของทักษะ	จำนวน 2 ข้อ
2. ความมีเอกลักษณ์ของงาน	จำนวน 2 ข้อ
3. ความสำคัญของงาน	จำนวน 2 ข้อ
4. ความมีอิสระในการทำงาน	จำนวน 2 ข้อ
5. ผลสะท้อนจากงาน	จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 29 ข้อ ดัดแปลงจากแบบสอบถามของวิทยานิพนธ์หัวข้อ “ภาวะผู้นำแบบพัฒนา การจัดการความสุขแบบเป็น-อยู่-คือ และความสุขในการทำงาน: กรณีองค์การสร้างสุข” (อัญมณี วัฒนรัตน์, 2556) โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามดังนี้

1. ด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่าง	จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการส่งเสริมให้พนักงานมีความคิดริเริ่ม	จำนวน 7 ข้อ
4. ด้านการมอบหมายงานที่ท้าทายให้แก่พนักงาน	จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร จำนวน 10 ข้อ ดัดแปลงจากแบบสอบถามของวิทยานิพนธ์หัวข้อ “การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของพนักงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในภาคธุรกิจธนาคาร” (ศศิพันธ์ ทิพย์โอสถ, 2556) โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามดังนี้

1. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	จำนวน 2 ข้อ
2. ด้านโอกาสก้าวหน้า	จำนวน 2 ข้อ
3. ด้านความมั่นคงในการทำงาน	จำนวน 2 ข้อ
4. ด้านจิตวิทยาสังคม	จำนวน 2 ข้อ
5. ด้านสภาพการทำงาน	จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน จำนวน 16 ข้อ ดัดแปลงจากแบบสอบถามของงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกลุ่มอุตสาหกรรม” (ประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ, 2556) โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามดังนี้

1. ด้านค่าตอบแทนที่ยุติธรรมเพียงพอ	จำนวน 2 ข้อ
2. ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	จำนวน 2 ข้อ
3. ด้านพัฒนาความสามารถของบุคลากร	จำนวน 2 ข้อ
4. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	จำนวน 2 ข้อ
5. ด้านการบูรณาการทางสังคม	จำนวน 2 ข้อ

6. ด้านธรรมเนียมในองค์กร	จำนวน 2 ข้อ
7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานกับชีวิตส่วนตัว	จำนวน 2 ข้อ
8. ด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม	จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 6 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จำนวน 8 ข้อ คัดแปลงจากแบบสอบถามของงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกลุ่มอุตสาหกรรม” (ประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ, 2556) โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามดังนี้

1. ด้านคุณภาพของงาน	จำนวน 2 ข้อ
2. ด้านปริมาณของงาน	จำนวน 2 ข้อ
3. ด้านเวลา	จำนวน 2 ข้อ
4. ด้านค่าใช้จ่าย	จำนวน 2 ข้อ

ด้วยคำถามส่วนที่ 2 – 6 ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จึงต้องกำหนดระดับมาตราส่วนที่เป็นข้อความให้เป็นค่าน้ำหนักตัวเลขตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักของตัวเลือก
เห็นด้วย มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5
เห็นด้วย มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4
เห็นด้วย ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3
เห็นด้วย น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2
เห็นด้วย น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1

ที่มา : ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 75

คะแนนความคิดเห็นที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และแปลความหมายจากลักษณะการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยใช้สูตรคำนวณความห่างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ระดับคะแนนสูงสุด} - \text{ระดับคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{ความห่างของระดับความคิดเห็น} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น จะได้ความห่างของแต่ละระดับเท่ากับ 0.80 โดยเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย คือ

ค่าเฉลี่ย	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์
ระหว่าง 4.21 - 5.00	เห็นด้วย มากที่สุด
ระหว่าง 3.41 - 4.20	เห็นด้วย มาก
ระหว่าง 2.61 - 3.40	เห็นด้วย ปานกลาง
ระหว่าง 1.81 - 2.60	เห็นด้วย น้อย
ระหว่าง 1.00 - 1.80	เห็นด้วย น้อยที่สุด

ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2549, หน้า 129

ส่วนที่ 7 เป็นแบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะด้านคุณลักษณะของงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การรับรู้การสนับสนุนขององค์กร คุณภาพชีวิตการทำงาน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

3.5 การรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลจากบุคลากรทุกระดับของโรงงานผลิตอาหาร ในเดือนสิงหาคม 2559 โดย

1. ได้ติดต่อไปยังผู้จัดการ โรงงาน ทำการสัมภาษณ์ถึงปัญหาในการบริหารและจัดการทรัพยากรบุคคลที่พบ และยินดีให้ข้อมูลหรือไม่
2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลไปติดต่อผู้จัดการ โรงงาน และส่งแบบสอบถามไปยังโรงงานโดยผ่านฝ่ายทรัพยากรบุคคลของโรงงาน โดยกำหนดวันเวลาในการรับแบบสอบถามกลับคืน
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปประมวลผลในขั้นตอนต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิจัยครั้งนี้ มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

สถิติเชิงพรรณนา

1. ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ย (Mean หรือ \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การรับรู้การสนับสนุนขององค์กร คุณภาพชีวิตการทำงาน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สถิติเชิงอนุมาน

1. t test (Independent Sample Test) ใช้วิเคราะห์ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน

2. F test หรือ One Way ANOVA ใช้วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ระดับตำแหน่ง หน้าที่งาน อายุงาน และรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน

3. Multiple Regression ใช้วิเคราะห์คุณลักษณะของงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การรับรู้การสนับสนุนขององค์กร ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน และใช้วิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

4. Simple Regression ใช้วิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงาน ในภาพรวมที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน